

Nazwa przedmiotu: WSPÓŁCZESNE JĘZYKI EUROPEJSKIE WOBEC GLOBALIZACJI					
Kod przedmiotu:	Rok: III 2013/2014	Semestr: letni	Ilość godzin: 30	Typ zajęć: do wyboru	ECTS 3
Forma zajęć: seminarium	Język: polski	Zaliczenie: egzamin	Prowadzący: Prof. dr hab. Piotr Stalmaszczyk		
Liczba miejsc:	Wymagania/preferencje wymagane przy przyjmowaniu: Ogólna humanistyczna wiedza na poziomie studiów magisterskich Znajomość języka obcego				
Ogólny opis przedmiotu: Przedmiot o charakterze językoznawczym poświęcony zagadnieniu globalizacji w kontekście rozwoju i współczesnej sytuacji języków europejskich. Omawia problemy kontaktów językowych, a także przyczyny zapożyczeń (zwłaszcza angielskich w języku polskim) i potencjalne zagrożenia dla języków narodowych wynikające z procesów globalizacyjnych.					
Cel zajęć: Podstawowym celem zajęć jest pokazanie relacji zachodzących pomiędzy językiem a procesami globalizacji, zwrócenie uwagi na pojęcie tożsamości językowej oraz uwrażliwienie na kwestie zapożyczeń językowych.					
Zamierzone efekty kształcenia:					
Wiedza: Po zakończeniu kursu doktorant zna: <ul style="list-style-type: none"> 1. znaczenie języka w procesach globalizacyjnych. 2. podstawowe sposoby badania zmian językowych. 3. przyczyny i skutki kontaktów językowych. 4. zróżnicowanie procesów globalnych i regionalnych. 5. interpretacje zmian zachodzących we współczesnym świecie. 					
Umiejętności: Po zakończeniu kursu doktorant potrafi: <ul style="list-style-type: none"> 1. analizować słownictwo współczesnego języka polskiego. 2. ocenić funkcjonowanie angielskich pożyczek w języku polskim. 3. ocenić i wytłumaczyć przyczyny i skutki globalizacji. 4. badać wpływ zapożyczeń w komunikacji kulturowej i społecznej. 5. wdrażać wiedzę teoretyczną w procesy planowania polityki językowej. 					
Inne kompetencje (postawy): Po zakończeniu kursu doktorant potrafi: <ul style="list-style-type: none"> 1. uświadomić sobie wartości i zagrożenia płynące z globalizacji. 2. Wykazać zrozumienie dla lokalnego i globalnego charakteru zmian językowych i ich społecznych konsekwencji. 3. Przyjąć postawę otwartości na zmiany (również językowe) zachodzące we współczesnym świecie 					

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Sposób sprawdzenia osiągnięcia efektów zamierzonych:

- Pisemny tekst końcowy sprawdzający podstawową wiedzę studenta w zakresie terminologii oraz wiadomości faktograficznych zdobytych na zajęciach
- Praca pisemna związana z tematem seminarium (projekt)
- W trakcie zajęć student będzie musiał odpowiadać na pytania, dyskutować, argumentować oraz przygotowywać projekty.

Szczegółowy opis przedmiotu (treści programowe):

1. Miejsce badań nad językiem we współczesnej humanistyce:
 - a. Funkcje i cechy języka;
 - b. Przegląd współczesnych teorii językoznawczych;
 - c. Interdyscyplinarność w językoznawstwie.
2. Pojęcie języka narodowego i języka etnicznego, języki globalne i regionalne:
 - a. Definicje języka;
 - b. Język a definicje narodu.
 - c. Zasięg terytorialny języków i ich status.
3. Podstawowe założenia i metody językoznawstwa porównawczego:
 - a. Językoznawstwo teoretyczne i stosowane;
 - b. Historyczne uwarunkowania językoznawstwa porównawczego;
 - c. Poszukiwanie 'tertium comparationis' i problemy oceny faktów językowych.
4. Językoznawstwo kontaktu (*contact linguistics*), geografia lingwistyczna:
 - a. Podstawowe założenia geografii lingwistycznej;
 - b. Językoznawstwo antropologiczne i antropologia językoznawcza;
 - c. Kontakty językowe i powstawanie pidżynów i języków kreolskich.
5. Teorie językowego obrazu świata:
 - a. Relatywizm językowy (różne warianty hipotezy Sapira-Whorfa);
 - b. Relacje pomiędzy językiem a kulturą;
 - c. Podstawowe założenia Językowego Obrazu Świata (na przykładzie szkoły lubelskiej i prac A. Wierzbickiej).
6. Miejsce języka w procesie globalizacji:
 - a. Wpływ globalizacji na języki;
 - b. Wpływ języka na globalizację;
 - c. Polityczne uwarunkowania globalizacji a polityka językowa.
7. Przegląd języków i rodzin językowych współczesnej Europy:
 - a. Wprowadzenie do języków indoeuropejskich;
 - b. Nie-indoeuropejskie języki Europy;
 - c. Zmieniająca się geografia językowa Europy.
8. Mniejszości językowe w Europie:
 - a. Historyczne mniejszości;
 - b. Współczesne mniejszości;
 - c. Mniejszości językowe na Wyspach Brytyjskich i w Polsce.
9. Pozycja języka angielskiego we współczesnym świecie ('angielski jako język globalny'):
 - a. Wprowadzenie do historii języka angielskiego;
 - b. Uwarunkowania współczesnego statusu języka angielskiego;
 - c. Język angielski i 'języki angielskie'.
10. Zmiana językowa: uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne:
 - a. Pojęcie zmiany w systemie języka;
 - b. Powody zmian językowych (wewnątrz- i zewnątrz-systemowe);
 - c. Trwałość zmian językowych;

Zajęcia prowadzone metodą projektową, prowadzące do opracowania studium przypadku (*case study*) na temat współczesnych zapożyczeń z języka angielskiego w wybranej dziedzinie życia:

11. Pożyczkowe: powody i typologia zapożyczeń.
12. Słownictwo języka polskiego i zapożyczenia.

13. Pożyczk z języka angielskiego: historia.
14. Pożyczk z języka angielskiego: współczesność.
15. Pożyczk z języka angielskiego: zagrożenia.

Zalecana literatura:

- Bajerowa, I. 2005. *Zarys historii języka polskiego 1939-2000*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Bartmiński, J. 2009. *Językowe podstawy obrazu świata*. Lublin: UMCS.
- Chruszczewski, P. 2011. *Językoznawstwo antropologiczne. Zadania i metody*. Wrocław: PAN.
- Crystal, D. 1998. *English as a Global Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Crystal, D. 2000. *Language Death*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Görlach, M. 2004. *English in Europe*. Oxford: Oxford University Press.
- Graddol, D. 2007. *English Next. Why global English may mean the end of 'English as a Foreign Language'*. British Council.
- McMahon, A. M. S. 1994. *Understanding Language Change*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Mańczak-Wohlfeld, E. 2010. *Słownik zapożyczeń angielskich w polszczyźnie*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Markowski, A. 2005. *Kultura języka polskiego. Teoria. Zagadnienia leksykalne*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Matras, Y. 2009. *Language Contact*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Ożóg, K. 2001. *Polszczyzna przełomu XX i XXI wieku. Wybrane zagadnienia*. Rzeszów: Biblioteka Frazy.
- Phillipson, R. 2003. *English-only Europe?: Challenging Language Policy*. London; New York: Routledge.
- Wierzbicka, A. 2006. *Semantyka. Jednostki elementarne i uniwersalne*. Lublin: UMCS.
- Witaszek-Samborska, M. 1992. *Wyrazy obcego pochodzenia we współczesnej polszczyźnie*. Poznań: Nakom.

Punkty ECTS: 3 pkt

1. Aktywny udział w seminarium - 0, 5 pkt.
2. Test - 1 pkt
3. Praca pisemna - 1 pkt.
4. Lektura tekstów i literatury przedmiotowej - 0, 5 pkt.